

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE cu privire la Banca Națională a Moldovei

nr. 548-XIII din 21.07.1995

(în vigoare 12.10.1995)

Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.297-300 art.544 din 30.10.2015

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.56-57 art.624 din 12.10.1995

* * *

CUPRINS

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Statutul juridic al Băncii Naționale a Moldovei
- Articolul 2. Noțiuni utilizate
- Articolul 3. Competența Băncii Naționale
- Articolul 4. Obiectivul fundamental
- Articolul 5. Atribuțiile de bază
- Articolul 6. Conlucrarea cu organele statului
- Articolul 7. Cooperarea internațională
- Articolul 8. Relațiile cu publicul, Guvernul și Parlamentul
- Articolul 9. Sediul
- Articolul 10. Conturile
- Articolul 11. Actele Băncii Naționale
- Articolul 11¹. Suspendarea executării actelor Băncii Naționale în instanța de contencios administrativ

Capitolul II POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ

- Articolul 12. *Abrogat*
- Articolul 13. *Abrogat*
- Articolul 14. Instrumentele politicii monetare
- Articolul 15. Operațiuni de piață deschisă
- Articolul 16. Operațiuni valutare și alte operațiuni
- Articolul 17. Rezerve obligatorii stabilite bancilor
- Articolul 18. Acordarea de credite băncilor
- Articolul 18¹. Asistența de lichiditate în situații de urgență
- Articolul 18². Acordarea de împrumuturi Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar

Capitolul III PREVEDERI FINANCIARE

- Articolul 19. Capitalul
- Articolul 20. Repartizarea profitului și acoperirea pierderilor
- Articolul 21. Devizul de cheltuieli

Capitolul IV
ORGANIZAREA ȘI ADMINISTRAREA

- Articolul 22. Organele de conducere ale Băncii Naționale
- Articolul 23. Componenta organelor de conducere, modul de numire și revocare a membrilor acestora
- Articolul 24. Atribuțiile Guvernatorului
- Articolul 25. Incompatibilități și restricții
- Articolul 26. Atribuțiile Consiliului de supraveghere
- Articolul 27. Atribuțiile Comitetului executiv
- Articolul 28. Comitetul de audit
- Articolul 29. *Abrogat*
- Articolul 30. *Abrogat*
- Articolul 31. Ședințele Consiliului de supraveghere
- Articolul 32. Interesele personale ale membrilor organelor de conducere
- Articolul 33. Auditul intern
- Articolul 34. Personalul Băncii Naționale
- Articolul 35. Garanții în exercitarea atribuțiilor
- Articolul 36. Păstrarea secretului profesional

Capitolul V
RELAȚIILE FINANCIARE CU ORGANELE STATULUI

- Articolul 37. Bancherul și agentul statului
- Articolul 38. Consultări și informații asupra împrumuturilor sectorului public
- Articolul 39. Depozite și operațiuni de casă
- Articolul 40. Atribuțiile de agent al statului
- Articolul 41. Interdicția creditării statului
- Articolul 42. Cumpărarea valorilor mobiliare emise de stat
- Articolul 43. Furnizarea informațiilor

Capitolul VI
**RELAȚIILE CU BĂNCILE PERSOANE JURIDICE DIN REPUBLICA MOLDOVA
ȘI CU SUCURSALELE BĂNCILOR DIN ALTE STATE**

- Articolul 44. Supravegherea și reglementarea activității băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state
- Articolul 45. Servicii de depozit
- Articolul 46. Reglementări prudențiale
- Articolul 47. Reglementări prudențiale
- Articolul 48. *Abrogat*
- Articolul 49. Rețeaua de informații

Capitolul VI¹
INFRASTRUCTURILE PIETEI FINANCIARE

- Articolul 49¹. Reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți care funcționează în Republica Moldova
- Articolul 49². Depozitarul central unic al valorilor mobiliare
- Articolul 49³. Acordarea serviciilor de clearing și de plată

Capitolul VII

REGLEMENTAREA OPERAȚIUNILOR VALUTARE

- Articolul 50. Controlul valutar
- Articolul 51. Reglementarea valutară
- Articolul 52. Raportarea operațiunilor valutare
- Articolul 53. Rezervele internaționale
- Articolul 54. *Abrogat*
- Articolul 55. Acordurile internaționale de plată și de clearing

Capitolul VIII MONEDA NAȚIONALĂ

- Articolul 56. Unitatea monetară
- Articolul 57. Dreptul de a emite bancnote și monede metalice
- Articolul 58. Mijlocul de plată
- Articolul 59. Caracteristicile monedei naționale
- Articolul 60. Imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice
- Articolul 61. Schimbul monedei naționale
- Articolul 62. Asigurarea circulației monetare
- Articolul 63. Evidența monedei emise
- Articolul 64. Retragerea monedei naționale

Capitolul IX SITUAȚIILE FINANCIARE. AUDITUL EXTERN. RAPOARTELE

- Articolul 65. Anul financiar
- Articolul 66. Procedurile contabile
- Articolul 67. Situațiile financiare anuale
- Articolul 68. Auditul extern
- Articolul 69. Prezentarea și publicarea situațiilor financiare și rapoartelor

Capitolul X DISPOZIȚII DIVERSE

- Articolul 70. Dreptul preferențial
- Articolul 71. Activități interzise
- Articolul 72. Colectarea de informații statistice
- Articolul 73. *Abrogat*
- Articolul 74. Standarde privind gestionarea adecvată
- Articolul 75. Sancțiuni, măsuri sancționatoare, măsuri de supraveghere și alte măsuri de remediere
- Articolul 75¹. Constatarea încălcărilor
- Articolul 75². Aplicarea sancțiunilor, a măsurilor sancționatoare, a măsurilor de supraveghere și a măsurilor de remediere
- Articolul 76. Soluționarea litigiilor

Capitolul XI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

- Articolul 76¹. Dispoziții finale și tranzitorii
- Articolul 77. Intrarea în vigoare. Abrogări

Notă: În cuprinsul legii, cu excepția articolului 10 alineatul (1), articolului 16 litera c), articolului 53 alineatul (1) litera e) și articolului 68, cuvintele "instituție financiară", la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul "bancă" la forma gramaticală corespunzătoare conform Legii nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Statutul juridic al Băncii Naționale a Moldovei

(1) Banca Națională a Moldovei (denumirea echivalentă – *Banca Națională*) este banca centrală a Republicii Moldova.

(2) Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament.

(3) Banca Națională nu este supusă înregistrării în Registrul de stat al întreprinderilor și în Registrul de stat al organizațiilor.

(4) Banca Națională poate să deschidă sucursale și reprezentanțe în țară și în străinătate unde consideră necesar.

[Art.1 alin.(4) modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 2. Noțiuni utilizate

În sensul prezentei legi se utilizează următoarele noțiuni:

Asistență de lichiditate în situații de urgență – furnizare de lichiditate de către Banca Națională, din banii acesteia, sau orice altă formă de asistență în situații de urgență care poate conduce la creșterea volumului de bani ai Băncii Naționale, unei bănci solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate, fără ca o astfel de operațiune să fie parte componentă a politicii monetare.

Bancă – bancă astfel cum este definită la art.3 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

Cerință – cerință față de active sau orice alte valori, înaintată de către o persoană altei persoane, cerință de a efectua plata pentru rambursarea datoriei sau altor forme de stingere a obligațiilor.

Creanță – orice instrument negociabil de datorie sau orice alt instrument echivalent, precum și orice instrument negociabil care acordă dreptul de a achiziționa o altă creanță negociabilă prin subscriere sau schimb. Creanțele negociabile pot fi în formă de certificat sau de înscriere în registrul contabil.

Infrastructură a pieței financiare – sistem multilateral între participanți și operatorul acestui sistem, care funcționează în baza unor norme comune, formale și standardizate și care este utilizat în scopuri de decontare, clearing (compensare) sau înregistrare a plăților, valorilor, instrumentelor derivative sau a altor tranzacții financiare.

Obligațiuni monetare – totalitatea obligațiilor reflectate în bilanțul Băncii Naționale, cu excepția obligațiilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional.

Ordonanță – normă obligatorie, emisă de Banca Națională în scopul executării prezentei legi, cu privire la una sau mai multe bănci care constituie mai puțin de o categorie de bănci.

Rata de bază – rata dobânzii de politică monetară stabilită de Comitetul executiv și publicată periodic de Banca Națională.

Recomandare – îndrumare a Băncii Naționale fără putere obligatorie.

Regulament – normă obligatorie, emisă de Banca Națională în scopul executării prezentei legi, pentru una sau mai multe categorii de bănci și alte persoane juridice și fizice.

[Art.2 modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art.2 completat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

[Art.2 completat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 3. Competența Băncii Naționale

De competența Băncii Naționale țin:

- a) încheierea contractelor și emiterea obligațiilor;
- b) achiziționarea și dispunerea de bunuri mobile și imobile în scopul exercitării atribuțiilor sale și pentru necesitățile sale de funcționare;
- c) intentarea acțiunilor în instanța de judecată și participarea la proces în calitate de subiect.

Articolul 4. Obiectivul fundamental

(1) Obiectivul fundamental al Băncii Naționale este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

(2) Fără prejudicierea obiectivului său fundamental, Banca Națională promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței și sprijină politica economică generală a statului.

Articolul 5. Atribuțiile de bază

(1) Banca Națională are următoarele atribuții de bază:

- a) stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat;
- b) acționează ca bancher și agent al statului;
- c) întocmește analize economice și monetare și în baza lor adresează Guvernului propuneri, aduce rezultatele analizelor la cunoștința publicului;
- d) licențiază, reglementează și supraveghează, pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată, activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state;
- e) acordă credite băncilor, inclusiv asistență de lichiditate în situații de urgență;
- f) constituie, licențiază, operează, reglementează și supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora;
- g) activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale;
- h) stabilește regimul cursului de schimb al monedei naționale;
- i) păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului;
- j) în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale;
- k) întocmește balanța de plăți, poziția investițională internațională și elaborează statistica datoriei externe a Republicii Moldova;
- l) efectuează reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova;
- m) licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emitere a monedei electronice;

[Lit.n) abrogată prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

o) acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor în conformitate cu Legea privind redresarea și rezoluția băncilor

(2) Banca Națională are dreptul de a prelucra datele cu caracter personal obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege fără consimțământul subiecților datelor cu caracter personal.

(3) Subiecții datelor cu caracter personal nu au dreptul de a se opune prelucrării datelor personale circumscrise exercitării atribuțiilor Băncii Naționale prevăzute de prezenta lege.

(4) Prelucrarea datelor cu caracter personal obținute de către Banca Națională potrivit prezentului articol se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(5) În vederea asigurării stabilității sistemului financiar, în situații de criză financiară sistemică sau de pericol al apariției acesteia, definite astfel de organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, Banca Națională poate hotărî adoptarea unor măsuri de stabilizare financiară, prin care poate impune suspendarea sau/și limitarea oricărei obligații de plată sau de livrare care rezultă din orice contract la care o entitate supravegheată de Banca Națională este parte, sau oricărei activități/operațiuni a acesteia, începînd de la data publicării deciziei pe pagina web oficială a Băncii Naționale, pe un termen de pînă la 6 luni. Decizia privind aplicarea măsurilor de stabilizare financiară se ia de către Banca Națională în consultare cu Guvernul. Măsurile de stabilizare financiară pot fi aplicate tuturor sau anumitor categorii de persoane, precum și tuturor sau anumitor tipuri de activități/operațiuni financiare, în valută străină și/sau în monedă națională. Condițiile și modul de aplicare a măsurilor de stabilizare financiară se stabilesc de către Banca Națională a Moldovei.

(6) În exercitarea de către Banca Națională a atribuțiilor prevăzute de prezenta lege, dispozițiile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, ale Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, ale Legii nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător și ale Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se aplică.

[Art.5 alin.(1) modificat, alin.(6) introdus prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art.5 completat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

[Art.5 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

[Art.5 completat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

[Art.5 completat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

[Art.5 modificat prin Legea nr.242 din 29.12.2015, în vigoare 29.01.2016]

Articolul 6. Conlucrarea cu organele statului

(1) Banca Națională conlucrează cu Guvernul în realizarea obiectivelor sale și, conform prezentei legi, întreprinde acțiunile necesare pentru a realiza o astfel de conlucrare.

(2) Banca Națională furnizează organelor economice și financiare ale Guvernului, la cererea acestora, informații referitoare la problemele monetare și financiare. Organele menționate, la rîndul lor, furnizează Băncii Naționale, la cererea ei, informații referitoare la problemele macroeconomice, monetare sau financiare.

(3) Orice proiect de act normativ al autorităților publice care privește domeniile în care Banca Națională are atribuții va fi adoptat după recepționarea avizului Băncii Naționale. Avizul va fi transmis în termen de cel mult 30 de zile de la solicitare.

(4) Banca Națională și membrii organelor de conducere ale acesteia sînt independenți în exercitarea atribuțiilor stabilite de prezenta lege și nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă autoritate. Autoritățile publice, precum și orice alte autorități nu vor încerca să influențeze membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale în exercitarea atribuțiilor lor.

(5) Fără a aduce atingere prevederilor art.11 alin.(4) și art.11¹, nicio autoritate publică sau orice altă parte terță nu poate aproba, suspenda, anula, cenzura, amîna sau condiționa intrarea în vigoare a actelor Băncii Naționale, nici nu poate emite opinii ex-ante asupra actelor Băncii Naționale, nici nu poate influența în orice alt mod emiterea actului final al Băncii Naționale.

[Art.6 completat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

Articolul 7. Cooperarea internațională

(1) Banca Națională reprezintă Republica Moldova la întrunirile, consiliile și organizațiile interguvernamentale în problemele politicii monetare, licențierii activității bancare, în problemele controlului bancar și în alte probleme ce țin de competența ei.

(1¹) Banca Națională poate să încheie acorduri de colaborare și schimb de informații cu autoritățile ce dețin competențe în reglementarea și supravegherea sectorului financiar și bancar din alte state. Schimbul de informații trebuie să fie circumscris exclusiv scopului realizării sarcinilor ce le revin autorităților respective, iar informațiile furnizate de Banca Națională trebuie să fie supuse unor cerințe privind păstrarea secretului profesional similare celor prevăzute la art.36 și în capitolul 3 din titlul V din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

(2) Banca Națională poate acorda servicii bancare instituțiilor guvernamentale, financiare și bancare străine, precum și organizațiilor internaționale publice, la care Banca Națională sau Republica Moldova participă.

(3) Banca Națională poate participa la organizații internaționale, care urmăresc scopul de a obține stabilitatea financiară și economică prin intermediul cooperării internaționale.

(4) În limita împuternicirilor sale, Banca Națională ca agent al Republicii Moldova poate să-și asume obligații și să execute tranzacții ce țin de participarea Republicii Moldova la organizațiile internaționale.

[Art.7 alin.(1¹) completat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 8. Relațiile cu publicul, Guvernul și Parlamentul

(1) Banca Națională aduce periodic la cunoștința publicului rezultatele analizei macroeconomice, evoluției pieței financiare și informația statistică, inclusiv privind masa monetară, acordarea creditelor, balanța de plăți și situația pieței valutare.

(2) Banca Națională conlucrează cu Guvernul în problemele financiare și bugetare:

a) Guvernatorul Băncii Naționale:

- poate asista și lua cuvîntul la ședințele Guvernului, alocuțiunea fiind consemnată în procesul-verbal;

- poate prezenta în scris opinii cu privire la problemele abordate în urma participării la ședințe;

b) miniștrii responsabili de problemele economice și financiare pot asista la ședințele Consiliului de supraveghere și ale Comitetului executiv, fără drept de vot.

(3) Guvernatorul Băncii Naționale sau membrii Consiliului de supraveghere, sau membrii Comitetului executiv trebuie să explice Parlamentului sau comisiilor lui permanente politica Băncii Naționale, să avizeze proiecte de legi, la cererea Parlamentului.

Articolul 9. Sediul

Sediul Băncii Naționale este în municipiul Chișinău.

Articolul 10. Conturile

(1) Banca Națională poate să deschidă conturi în registrele sale numai în numele statului și al organelor statului, băncilor licențiate și sucursalelor băncilor din alte state licențiate de Banca Națională, băncilor în proces de lichidare, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, persoanei juridice care desfășoară activitatea de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază, societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în scopul prestării serviciilor de plată, băncilor centrale ale statelor străine și instituțiilor financiare publice internaționale. Banca Națională nu deschide conturi administrației publice locale, întreprinderilor, inclusiv celor de stat, cu excepția celor prevăzute de lege în scopul prestării serviciilor de plată.

(2) Aplicarea sechestrului, suspendarea operațiunilor sau aplicarea altor măsuri de asigurare asupra mijloacelor bănești aflate în conturile băncilor deschise la Banca Națională nu se admit.

[Art. 10 alin.(1) modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art. 10 modificat prin Legea nr.208 din 12.10.2018, în vigoare 23.12.2018]

[Art. 10 completat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

Articolul 11. Actele Băncii Naționale

(1) În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, Banca Națională are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe.

(2) Actele normative ale Băncii Naționale, care sînt obligatorii pentru bănci și pentru alte persoane juridice și fizice, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare fie la data publicării lor, fie la o altă dată prevăzută în textul actului respectiv, cu condiția informării publicului.

(2¹) Actele cu caracter normativ ale Băncii Naționale pot fi contestate doar de către persoana în privința căreia în temeiul actului cu caracter normativ contestat s-a adoptat ori s-a refuzat adoptarea unui act cu caracter individual. Actul cu caracter normativ în temeiul căruia s-a adoptat ori s-a refuzat adoptarea unui act cu caracter individual poate fi contestat doar concomitent cu contestarea actului cu caracter individual.

(3) Hotărârile privind ratele dobînzilor la instrumentele politicii monetare, ordonanțele și alte acte ale Băncii Naționale care nu au caracter normativ intră în vigoare la data adoptării dacă în actele respective nu este prevăzută o altă dată.

(3¹) Actele cu caracter individual emise de Banca Națională se comunică destinatarilor contra semnătură sau prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Comunicarea prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire se efectuează la domiciliul sau la sediul persoanei, după caz. Dacă comunicarea actului nu este posibilă prin niciuna dintre modalitățile prevăzute în prezentul alineat, inclusiv în cazul în care destinatarul refuză luarea de cunoștință, actul se consideră comunicat dacă este disponibil la sediul Băncii Naționale. În acest din urmă caz, drept dovadă a comunicării actului cu caracter individual servește comunicatul oficial al Băncii Naționale privind disponibilitatea acestui act la sediul Băncii Naționale, care se publică în termen de 10 zile pe pagina web oficială a Băncii Naționale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar dată a constatării încălcării, în sensul articolului 75¹, este considerată data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3²) Actele normative emise de Banca Națională nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Banca Națională va transmite actele sale normative, după adoptare,

Ministerului Justiției spre a fi înregistrate în Registrul de stat al actelor juridice. Termenul de înregistrare nu va depăși 3 zile lucrătoare.

(3³) Actele normative emise de Banca Națională intră sub incidența prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. În cadrul consultării părților interesate cu privire la elaborarea actelor sale normative, Banca Națională va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.

(4) Actele Băncii Naționale sînt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform procedurii stabilite de Legea contenciosului administrativ și conform cerințelor prezentei legi. Dispozițiile altor legi pot fi aplicate în cazurile privind contestarea actelor Băncii Naționale doar în măsura în care nu contravin normelor stabilite de prezenta lege.

(5) Actele Băncii Naționale nu se supun controlului de oportunitate.

(5¹) Actele Băncii Naționale pot fi contestate la Comitetul executiv al Băncii Naționale prin depunerea unei cereri prealabile în termen de 30 de zile de la data comunicării actului. Termenul de 30 de zile nu se extinde asupra actelor cu caracter normativ.

(5²) Cererile prealabile prin care se contestă actele Băncii Naționale vor fi adresate în exclusivitate Comitetului executiv al Băncii Naționale și vor fi examinate în exclusivitate de către acesta.

(5³) Comitetul executiv al Băncii Naționale va examina cererile prealabile privind actele Băncii Naționale în termen de 30 de zile de la data depunerii.

(6) Acțiunile de contencios administrativ privind actele Băncii Naționale sau privind nesoluționarea de către aceasta în termen legal a unei cereri se înaintează în instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul Banca Națională, cu condiția respectării obligatorii a procedurii prealabile prevăzute la alineatele (5¹)–(5³). Contestarea sau acțiunea în justiție nu suspendă executarea actelor emise de Banca Națională, dacă legea nu prevede altfel.

(7) Actele Băncii Naționale în domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv măsurile de salvagardare, pot fi contestate doar sub aspectul procedurii de adoptare.

[Alin.(8) art.11 abrogat prin Legea nr.108 din 19.06.2014, în vigoare 15.08.2014]

(9) Cererile de contestare a actelor Băncii Naționale în domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv măsurile de salvagardare, a actelor Băncii Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncii și cu privire la retragerea licenței băncii, a actelor Băncii Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, a măsurilor implementate de Banca Națională sau de administratorul special în cursul administrării speciale a băncii, precum și a măsurilor impuse de Banca Națională în procesul de lichidare a băncii, se judecă în termen de 3 luni de la data depunerii.

[Art.11 modificat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

[Art.11 completat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

Articolul 11¹. Suspendarea executării actelor Băncii Naționale în instanța de contencios administrativ

(1) Prin derogare de la prevederile art.21 alin.(1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, pînă la soluționarea definitivă a cauzei nu poate fi suspendată executarea actelor Băncii Naționale referitoare la retragerea licenței băncii și la măsurile impuse de Banca Națională în procesul de lichidare a băncii, fiind aplicabile prevederile art.144 alin.(4) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

(2) Suspendarea executării actelor Băncii Naționale poate fi cerută în instanța de contencios administrativ numai după contestarea acestor acte la Comitetul executiv al Băncii Naționale, în termen de 30 de zile de la data adoptării hotărârii Comitetului executiv pe marginea cererii prealabile privind aceste acte sau de la data expirării termenului pentru soluționarea cererii prealabile. Termenul de 30 de zile nu se extinde asupra actelor cu caracter normativ.

(3) Suspendarea executării actelor Băncii Naționale poate fi dispusă de instanța de judecată numai la cererea reclamantului, depusă concomitent cu înaintarea acțiunii, și doar în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) motivele invocate de reclamant în susținerea acțiunii sînt pertinente și bine întemeiate și este un caz *prima facie* împotriva legalității actului contestat;

b) reclamantul prezintă argumente care au o bază factologică precum că circumstanțele litigiului reclamă dispunerea urgentă a suspendării executării actului administrativ contestat pentru a evita prejudicierea gravă și ireparabilă a intereselor reclamantului;

c) prejudiciul care ar putea fi cauzat reclamantului depășește interesul public urmărit prin emiterea actului administrativ contestat.

(4) Sarcina probațiunii întrunirii condițiilor menționate la alin.(3) revine reclamantului. Pînă la proba contrarie se prezumă existența unui interes public în executarea imediată și neîntreruptă a actelor Băncii Naționale.

(4¹) În cadrul examinării cererilor privind suspendarea executării actelor Băncii Naționale, instanța de judecată citează părțile în proces, indicînd data și ora desfășurării ședinței de judecată și anexînd copia de pe cererea de suspendare a executării actelor Băncii Naționale, de asemenea solicită Băncii Naționale să prezinte referința pe marginea cererii de suspendare.

(4²) În termen de 3 zile lucrătoare de la primirea copiei de pe cererea de suspendare a executării actelor Băncii Naționale, Banca Națională depune referința pe marginea acestei cereri.

(4³) Instanța de judecată este obligată să soluționeze cererea de suspendare a executării actelor Băncii Naționale în cel mult 5 zile de la prezentarea referinței de către Banca Națională sau de la data la care trebuia prezentată referința.

(5) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actelor Băncii Naționale doar în cazul întrunirii cumulative a condițiilor menționate la alin.(3). Instanța de judecată pronunță o încheiere motivată privind suspendarea sau refuzul de suspendare a executării actelor Băncii Naționale.

(6) Hotărîrea instanței de contencios administrativ privind declararea ilegală, parțial sau total, a actului normativ al Băncii Naționale se transmite de îndată Băncii Naționale și se publică neîntîrziat pe pagina web oficială a Băncii Naționale.

(7) Încheierea judecătorească privind suspendarea sau refuzul de suspendare a executării actelor Băncii Naționale poate fi atacată cu recurs în conformitate cu Codul de procedură civilă. Prin derogare de la art.426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen restrîns, care nu va depăși 10 zile de la data depunerii recursului.

[Art. 11¹ alin.(1) modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Capitolul II

POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ

Articolul 12. Stabilirea politicii monetare și valutare

[Art. 12 abrogat prin Legea nr.191-XVI din 30.06.2006, în vigoare 28.07.2006]

Articolul 13. Raportări anuale

[Art. 13 abrogat prin Legea nr.33 din 06.03.2012, în vigoare 25.05.2012]

Articolul 14. Instrumentele politicii monetare

Pentru exercitarea atribuțiilor sale privind politica monetară și valutară, Banca Națională va lua măsuri, inclusiv cele descrise în prezentul capitol.

Articolul 15. Operațiuni de piață deschisă

Banca Națională poate efectua pe piețele financiare operațiuni cu creanțe emise de stat, de către Banca Națională sau cu orice alte creanțe prin cumpărarea, păstrarea și vânzarea lor (spot și forward). Operațiunile cu creanțele emise de stat pot fi efectuate de către Banca Națională numai pe piața secundară.

Articolul 16. Operațiuni valutare și alte operațiuni

Banca Națională are dreptul:

- a) să cumpere, să vîndă și să negocieze monede de aur, lingouri de aur și alte metale prețioase;
- b) să cumpere, să vîndă și să negocieze valuta străină, folosind activele indicate la articolul 53 alineatul (1);
- c) să cumpere și să vîndă bonuri de tezaur și alte valori mobiliare, emise sau garantate de către guverne străine și instituțiile financiare publice internaționale;
- d) să stabilească rata la care va cumpăra, vinde și va efectua operațiunile menționate la lit.a)–c).

Articolul 17. Rezerve obligatorii stabilite băncilor

(1) Banca Națională stabilește băncilor cerințele menținerii rezervelor obligatorii față de depozite și alte pasive similare, specificate în acest scop. Aceste rezerve se mențin prin reținerea banilor în numerar în casa sau în conturile de corespondent ale băncilor sau în conturi speciale ale băncilor la Banca Națională. Aplicarea sechestrului, suspendarea operațiunilor, aplicarea altor măsuri de asigurare, precum și a măsurilor de executare silită în privința mijloacelor bănești aflate în conturile speciale ale rezervelor obligatorii, nu se admit.

(2) Banca Națională stabilește aceleași rate de rezerve obligatorii pentru pasive de același fel și determină modul lor de calcul. Cerințele față de menținerea rezervelor obligatorii și de majorarea lor intră în vigoare în termen de cel puțin 10 zile de la notificarea băncilor.

(3) Banca Națională poate remunera rezervele obligatorii menținute de bănci. Principiile și modul de remunerare a rezervelor obligatorii se stabilesc prin actele normative ale Băncii Naționale.

(4) În cazul nerespectării de către bănci a cerințelor stabilite privind rezervele obligatorii, Banca Națională le aplică o amendă la o rată egală cu rata de bază pe zi la data deficienței plus 0,2% înmulțită cu deficiența pentru toată perioada cît durează ea. Amenda se încasează în bugetul statului prin deducerea incontestabilă din contul băncii aflat la Banca Națională.

[Art. 17 modificat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

Articolul 18. Acordarea de credite băncilor

(1) Banca Națională poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Banca Națională și garantate prin:

- a) valorile mobiliare emise de Guvern;
- b) valorile mobiliare emise de Banca Națională;

[Lit.c),d) abrogate prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

e) depozitele și alte conturi la Banca Națională sau la o altă bancă acceptată de Banca Națională, reprezentând orice fel de active pe care Banca Națională le poate cumpăra, vinde și negocia;

f) alte active financiare eligibile stabilite de Banca Națională.

(2) Creditele arătate la alineatul (1) se pot acorda sub formă de avansuri, împrumuturi, cumpărări, vânzări ale instrumentelor financiare, pe bază competitivă sau necompetitivă.

[Alin.(2¹) art.18 abrogat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

(3) Prevederile Codului administrativ nu sînt aplicabile procedurii de elaborare, aprobare, aplicare și retragere, revocare sau anulare a actelor Băncii Naționale emise în aplicarea alin.(2).

(4) Banca Națională stabilește și periodic aduce la cunoștința publicului:

a) rata minimală a dobînzii la care ea acordă credite băncilor;

b) criteriile obiective, conform cărora băncile vor fi eligibile pentru a li se acorda credite în mod competitiv.

(5) Banca Națională poate stabili rate diferențiate, plafoane pentru diferite categorii ale acestor tranzacții și termenele exigibilității lor.

[Art.18 alin.(1) modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art.18 modificat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

Articolul 18¹. Asistența de lichiditate în situații de urgență

(1) Pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca Națională poate acorda, la deplina sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu activele indicate la art.18 alin.(1).

(2) Termenul pentru care se acordă asistența de lichiditate în situații de urgență este de pînă la 3 luni, cu posibilitatea extinderii acestuia, în mod excepțional, pentru o perioadă nu mai mare de un an de la data acordării, în condițiile stabilite de Comitetul executiv al Băncii Naționale.

(3) Asistența de lichiditate în situații de urgență se acordă la o rată a dobînzii superioară ratei aplicate de Banca Națională la operațiunile sale de creditare, inclusiv la facilitatea permanentă de creditare.

(4) Prevederile Codului administrativ nu sînt aplicabile procedurii de elaborare, aprobare, aplicare și retragere, revocare sau anulare a actelor Băncii Naționale emise în aplicarea alin.(1)–(3).

[Art.18¹ introdus prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

Articolul 18². Acordarea de împrumuturi Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar

Banca Națională poate acorda Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar împrumuturi în condițiile art.16 alin.(1), (2) și (4) din Legea nr.575/2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar și în condițiile stabilite de Comitetul executiv al Băncii Naționale.

[Art. 18¹ introdus prin Legea nr.26 din 27.02.2020, în vigoare 20.03.2020]

Capitolul III PREVEDERI FINANCIARE

Articolul 19. Capitalul

(1) Capitalul Băncii Naționale include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art.66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate.

(2) Capitalul statutar reprezintă suma capitalului autorizat și a fondului general de rezervă. Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini.

(3) Capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuție, alocat conform prevederilor art.20 alin.(5), din veniturile obținute conform articolului 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, pînă cînd mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, și este structurat după cum urmează:

- a) 1/3 – capitalul autorizat;
- b) 2/3 – fondul general de rezervă.

(4) Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atît pe parcursul, cît și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

(5) Fondul general de rezervă se utilizează în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar.

(6) În cazul în care la finele anului financiar nivelul capitalului statutar scade sub 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii Naționale, transferă Băncii Naționale o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobînzii de piață, în volumul necesar pentru majorarea capitalului statutar pînă la 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale.

(7) Emisiunea și transferul către Banca Națională al contribuției de capital în valori mobiliare de stat se vor efectua într-o singură tranșă, pe parcursul anului următor, după înregistrarea unei mărimi a capitalului statutar mai mică de 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale.

[Art. 19 alin.(3),(6),(7) modificat prin Legea nr.42 din 06.03.2020, în vigoare 02.04.2020]

Articolul 20. Repartizarea profitului și acoperirea pierderilor

(1) Rezultatul exercițiului (profit/pierdere) al Băncii Naționale pentru fiecare an financiar va fi determinat conform prevederilor art.66.

(2) Profitul disponibil pentru distribuție reprezintă rezultatul exercițiului obținut după:

- a) defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturi corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate;
- b) acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, pînă cînd soldul acestora devine zero;
- c) defalcarea veniturilor obținute conform articolului 64 alineatul (3) în capitalul statutar în limitele prevăzute la articolul 19 alineatul (3).

(3) Conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate vor fi create separat pentru fiecare sursă care a generat aceste venituri și vor fi utilizate pentru acoperirea pierderilor

nerealizate ale perioadelor ulterioare, generate doar de sursele care au creat aceste rezerve.

(4) În cazul în care defalcarea veniturilor nerealizate și/sau acoperirea pierderilor nerealizate prevăzute la alin.(2) lit. a) și b) depășește profitul net, această depășire este acoperită din fondul general de rezervă în conformitate cu art.19 alin.(5).

(5) La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire va fi alocat pentru majorarea capitalului statutar în următorul mod:

a) dacă mărimea capitalului statutar constituie mai puțin de 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, profitul disponibil pentru distribuire va fi alocat în întregime pentru majorarea capitalului statutar în modul prevăzut la art.19 alin.(3);

b) dacă mărimea capitalului statutar constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi alocate pentru majorarea capitalului statutar în modul prevăzut la art.19 alin.(3), iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi transferate la venitul bugetului de stat;

c) dacă mărimea capitalului statutar constituie mai mult de 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, profitul disponibil pentru distribuire va fi transferat în întregime la venitul bugetului de stat.

(6) Soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la venitul bugetului de stat în termen de 15 zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii Naționale.

[Art.20 alin.(5) în redacția Legii nr.42 din 06.03.2020, în vigoare 02.04.2020]

Articolul 21. Devizul de cheltuieli

(1) Anual, toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale Băncii Naționale se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții, care se aprobă de către Consiliul de supraveghere și se verifică, în execuție, conform practicilor și procedurilor controlului și auditului intern.

(2) Legalitatea și regularitatea devizelor de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale se auditează de Curtea de Conturi. Auditul public extern al Curții de Conturi se va limita la examinarea eficienței operaționale a deciziilor luate de conducerea Băncii Naționale, excluzându-se cele ce țin de implementarea politicii monetare și valutare a Băncii Naționale și de gestionarea rezervelor valutare ale statului.

Capitolul IV ORGANIZAREA ȘI ADMINISTRAREA

Articolul 22. Organele de conducere ale Băncii Naționale

(1) Organele de conducere ale Băncii Naționale sînt Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv.

(2) Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv sînt organe colegiale, activitatea acestora fiind reglementată de prezenta lege și de regulamentele Băncii Naționale.

(3) Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale.

(4) Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege.

Articolul 23. Componența organelor de conducere, modul de numire și revocare a membrilor acestora

(1) Consiliul de supraveghere este compus din 7 membri după cum urmează:

a) un președinte, care este și Guvernator al Băncii Naționale;

- b) un vicepreședinte, care este și prim-viceguvernator al Băncii Naționale;
- c) un membru, care este și viceguvernator al Băncii Naționale;
- d) patru membri, care nu sînt salariați ai Băncii Naționale.

(2) Comitetul executiv este compus din 5 membri, după cum urmează:

- a) un președinte, care este și Guvernator al Băncii Naționale;
- b) un vicepreședinte, care este și prim-viceguvernator al Băncii Naționale;
- c) trei membri, care sînt și viceguvernatori ai Băncii Naționale.

(3) Guvernatorul Băncii Naționale este numit de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului.

(4) Prim-viceguvernatorul și viceguvernatorii sînt numiți de Parlament la propunerea Guvernatorului Băncii Naționale.

(5) Membrul Consiliului de supraveghere indicat la alin.(1) lit.c) este numit de Parlament la propunerea Guvernatorului Băncii Naționale, iar membrii Consiliului de supraveghere indicați la alin.(1) lit.d) sînt numiți de Parlament la propunerea Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului, conform procedurii stabilite de către aceasta.

(6) Un candidat poate fi propus Parlamentului pentru numire nu mai mult de două ori în decursul unui an.

(7) Poate candida la funcția de membru al Consiliului de supraveghere sau al Comitetului executiv persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are studii superioare, se bucură de o bună reputație, nu are interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate, nu are în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, și, în cazul candidatului la funcția de membru al Consiliului de supraveghere, are o experiență de muncă de cel puțin 10 ani în domeniul financiar, juridic sau de audit ori într-o funcție științifică sau academică în aceste domenii ori, în cazul candidatului la funcția de membru al Comitetului executiv, are o experiență de muncă de cel puțin 10 ani în domeniul financiar sau monetar.

(8) Membrii Consiliului de supraveghere și cei ai Comitetului executiv sînt numiți în funcție pe un termen de 7 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului. La expirarea mandatului, membrul Consiliului de supraveghere sau membrul Comitetului executiv rămîne în funcție pînă la numirea unui nou membru.

(9) Membrii Consiliului de supraveghere și cei ai Comitetului executiv pot demisiona, cu condiția informării în scris, cu 3 luni înainte, a autorității publice care i-a numit.

(10) Orice membru al Consiliului de supraveghere sau al Comitetului executiv poate fi revocat de către Parlament, conform procedurii prevăzute la alin.(11), numai în cazul în care nu mai îndeplinește condițiile de exercitare a atribuțiilor, a comis o abatere gravă, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, a participat la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese, nu a depus declarația de avere și interese personale sau a refuzat depunerea acesteia, în condițiile art.27 alin.(8) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, fie s-a dispus de către instanța de judecată, prin hotărîre irevocabilă, confiscarea averii nejustificate.

(11) Președintele Consiliului de supraveghere este revocat la propunerea Președintelui Parlamentului, cu votul a 2/3 din numărul deputaților aleși. Revocarea celorlalți membri ai Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv se face la propunerea Consiliului de supraveghere, înaintată ca urmare a demersului Guvernatorului

Băncii Naționale, sau la propunerea Președintelui Parlamentului, cu votul majorității deputaților aleși.

(12) Hotărîrea de revocare a membrului Consiliului de supraveghere sau a membrului Comitetului executiv poate fi atacată la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile de la publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(13) Parlamentul numește membrii Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv în funcțiile devenite vacante în termen de cel mult 3 luni de la survenirea vacanței funcției.

[Art.23 completat prin Legea nr.74 din 26.04.2018, în vigoare 29.06.2018]

[Art.23 modificat prin Legea nr.305 din 21.12.2017, în vigoare 12.01.2018]

[Art.23 completat prin Legea nr.102 din 21.07.2016, în vigoare 12.11.2016]

[Art.23 modificat prin Legea nr.134 din 17.06.2016, în vigoare 01.08.2016]

Articolul 24. Atribuțiile Guvernatorului

(1) Guvernatorul este responsabil de formularea inițiativelor în domeniul politicii monetare și valutare pentru a fi prezentate Comitetului executiv și de executarea lor. Guvernatorul organizează și conduce activitatea Băncii Naționale, activează, fără procură, în numele acesteia, o reprezintă în relațiile cu orice persoană juridică sau fizică atît în Republica Moldova, cît și în afara ei, emite ordine și dispoziții obligatorii pentru salariații Băncii Naționale, controlează executarea lor, semnează, direct sau prin persoane împuternicite de el, acordurile și alte acte încheiate de Banca Națională.

(2) În caz de absență sau de imposibilitate de îndeplinire a atribuțiilor, Guvernatorul este suplinat de prim-viceguvernator, iar în lipsa acestuia – de unul dintre viceguvernatori, care este abilitat conform reglementărilor interne ale Băncii Naționale. Guvernatorul poate transmite unele atribuții ale sale membrilor Comitetului executiv și conducătorilor de subdiviziuni ale Băncii Naționale.

Articolul 25. Incompatibilități și restricții

(1) Membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale nu pot fi deputați, membri ai Guvernului, membri ai vreunui partid politic sau formațiuni social-politice, nu pot face parte din autoritatea judecătorească sau din administrația publică, nu pot desfășura ori participa la activități cu caracter politic, nu pot face agitație electorală în favoarea vreunui partid sau formațiuni social-politice.

(2) Membrii organelor de conducere și personalul Băncii Naționale nu pot exercita activități care ar putea genera un conflict de interese în procesul realizării de către aceștia a atribuțiilor de serviciu. Membrii Comitetului executiv nu pot exercita alte activități remunerate, cu excepția activităților didactice și științifice sau activităților prevăzute în regulamentul de funcționare al Comitetului executiv ori desemnărilor de către Banca Națională în temeiul Legii privind redresarea și rezoluția băncilor, caz în care mandatul se suspendă de drept.

(3) Membrii organelor de conducere, timp de un an după eliberarea lor din funcție, nu pot activa în calitate de membri ai organelor de conducere ale entităților reglementate și supravegheate de Banca Națională, cu excepția desemnărilor de către Banca Națională în temeiul Legii privind redresarea și rezoluția băncilor.

(4) Membrii organelor de conducere dețin funcții de demnitate publică prin numire și se supun prevederilor aplicabile ale legislației cu privire la statutul persoanelor care exercită funcții de demnitate publică, în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel.

(5) Personalului cu atribuții de supraveghere îi este interzisă participarea în cadrul comisiilor de expertiză, precum și la orice alte acțiuni de verificare care excedează atribuțiile și competențele conferite acestuia prin lege.

[Art.25 completat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

Articolul 26. Atribuțiile Consiliului de supraveghere

(1) În exercitarea competențelor privind supravegherea, prevăzute la art.22 alin.(3), Consiliul de supraveghere are următoarele atribuții:

a) aprobă raportul anual și situațiile financiare anuale ce urmează a fi prezentate de către Banca Națională autorităților competente;

b) adoptă standardele sistemului de control intern, verifică și evaluează în mod continuu funcționarea sistemului de control intern și a elementelor acestuia;

c) numește în funcție controlorul general, la propunerea Comitetului de audit, și stabilește condițiile de remunerare a acestuia, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție;

d) adoptă normele de etică profesională în Banca Națională;

e) determină fondul de salarizare al Băncii Naționale și nivelul salarizării membrilor Comitetului executiv, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție;

f) stabilește condițiile de acordare a creditelor pentru salariații Băncii Naționale;

g) stabilește valoarea nominală, designul bancnotelor și al monedelor metalice, modul de punere în circulație și condițiile de retragere a lor din circulație, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție;

h) înaintează propuneri vizînd majorarea capitalului Băncii Naționale, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție;

i) aprobă devizul de cheltuieli și alocațiile pentru investiții ale Băncii Naționale și monitorizează executarea acestora;

j) selectează, pe bază de licitație, organizația de audit extern;

k) determină cuantumul indemnizațiilor lunare ale membrilor Consiliului de supraveghere care nu sînt și membri ai Comitetului executiv, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție. Indemnizația lunară se stabilește în mărime de pînă la 50% din valoarea medie a veniturilor medii lunare obținute la Banca Națională în ultimele 12 luni de către membrii Comitetului executiv care dețin funcția respectivă nu mai puțin de 12 luni la data stabilirii;

l) stabilește modul de creare și funcționare a Comitetului monetar, Comitetului de investiții, Comitetului de audit, Comitetului de supraveghere prudențială și a altor comitete care pot funcționa în cadrul Băncii Naționale;

m) aprobă, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție, înaintarea către Parlament a propunerilor de revocare din funcție a membrilor organelor de conducere, ca urmare a demersului înaintat de Guvernator;

n) aprobă regulamentele interne aferente exercitării atribuțiilor prevăzute la prezentul alineat, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție.

(2) Consiliul de supraveghere poate solicita informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale doar Comitetului executiv, înaintînd acestuia o solicitare scrisă. Informațiile solicitate sînt transmise în adresa Consiliului de supraveghere prin decizia Comitetului executiv.

(3) Consiliul de supraveghere prezintă Parlamentului, cel puțin anual, rapoarte privind activitatea de supraveghere desfășurată.

[Art.26 modificat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

Articolul 27. Atribuțiile Comitetului executiv

(1) Comitetul executiv are următoarele atribuții:

a) stabilește politica monetară în stat, inclusiv nivelul ratelor dobânzii la instrumentele politicii monetare, condițiile de acordare a creditelor, tipul și nivelul rezervelor pe care băncile sînt obligate să le țină la Banca Națională;

b) stabilește politica valutară în stat și regimul cursului de schimb al monedei naționale;

c) adoptă actele normative ale Băncii Naționale și aprobă recomandările ce urmează a fi prezentate de Banca Națională autorităților competente;

d) aprobă, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor prezenți la ședință, fiecare acordare de asistență de lichiditate în situații de urgență sau folosire a altor instrumente financiare în favoarea unei bănci, în conformitate cu art.18¹;

e) asigură implementarea hotărîrilor Consiliului de supraveghere, adoptate conform art.26;

f) decide asupra modului de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor ce urmează a fi eliberate de Banca Națională conform legislației în vigoare;

g) planifică și organizează activitatea curentă a Băncii Naționale;

h) examinează, după caz, rezultatele controalelor efectuate la entitățile supravegheate de Banca Națională, adoptă hotărîrile aferente acestora;

i) hotărăște asupra emiterii creanțelor Băncii Naționale, volumului și condițiilor de emiterie a lor.

(2) Comitetul executiv exercită și alte atribuții care nu revin prin lege Consiliului de supraveghere.

(3) Ședințele Comitetului executiv se convoacă de președintele acestuia cel puțin o dată pe lună și se desfășoară conform prevederilor art.31. Ședințele pot fi convocate și la cererea scrisă a trei membri ai Comitetului executiv.

[Art.27 modificat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

Articolul 28. Comitetul de audit

(1) Comitetul de audit este creat prin hotărîre a Consiliului de supraveghere.

(2) Comitetul de audit este compus din 3 membri ai Consiliului de supraveghere care nu sînt salariați ai Băncii Naționale.

(3) Comitetul de audit are următoarele atribuții:

a) monitorizează procesul de raportare financiară a Băncii Naționale;

b) monitorizează eficiența sistemului de control intern și de management al riscurilor;

c) monitorizează și direcționează funcția de audit intern;

d) monitorizează independența și activitatea auditului extern.

(4) Domeniile detaliate de competență ale Comitetului de audit se stabilesc printr-un regulament intern, aprobat de Consiliul de supraveghere.

(5) Comitetul de audit prezintă Consiliului de supraveghere, cel puțin anual, rapoarte privind activitatea de monitorizare desfășurată, care vor conține recomandări pentru îmbunătățirea și dezvoltarea proceselor de activitate ale Băncii Naționale.

Articolul 29. Exerțitarea unor funcții ulterioare

[Art.29 abrogat prin Legea nr.147 din 30.07.2015, în vigoare 21.08.2015]

Articolul 30. Posturi vacante în Consiliul de administrație

[Art.30 abrogat prin Legea nr.147 din 30.07.2015, în vigoare 21.08.2015]

Articolul 31. Ședințele Consiliului de supraveghere

(1) Ședințele Consiliului de supraveghere sînt prezidate de guvernator, iar în lipsa acestuia de primul-viceguvernator.

(2) Ședințele Consiliului de supraveghere se convoacă de Guvernator cel puțin trimestrial. Ședințele pot fi convocate și la cererea în scris a 4 membri ai Consiliului.

(3) Decizia privind convocarea ședințelor Consiliului de supraveghere se comunică tuturor membrilor lui cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte, cu excepția situațiilor de urgență, cînd ședințele pot fi convocate urgent. Totodată se aduce la cunoștința membrilor Consiliului data, locul întrunirii și ordinea de zi.

(4) Fiecare membru al Consiliului de supraveghere are dreptul la un vot. Ședința este deliberativă dacă la ea sînt prezenți mai mult de jumătate din membrii numiți în funcție ai Consiliului, inclusiv Guvernatorul sau primul-viceguvernator.

(5) Ședințele Consiliului de supraveghere sînt secrete. Conform deciziei Consiliului toate sau o parte din hotărîrile sale pot fi aduse la cunoștința opiniei publice în conformitate cu Legea cu privire la secretul comercial.

(6) Hotărîrile Consiliului se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor lui prezenți la ședință, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege sau de actele Băncii Naționale. Dreptul la vot aparține numai acelor membri ai Consiliului care s-au prezentat la ședință. În caz de paritate a voturilor votul președintelui ședinței este decisiv.

(7) Hotărîrile Consiliului de supraveghere se emit sub semnătura președintelui ședinței.

(8) Nici o hotărîre a Consiliului de supraveghere nu poate fi anulată din cauza că există posturi vacante în componența lui.

(9) Hotărîrile Consiliului de supraveghere rămîn valabile, indiferent de descoperirea ulterioară a unor neregularități legate de numirea membrului Consiliului în funcție, de eligibilitate sau de calificarea profesională.

(10) La fiecare ședință a Consiliului de supraveghere se întocmește un proces-verbal pe care îl semnează președintele ședinței și secretarul Consiliului.

Articolul 32. Interesele personale ale membrilor organelor de conducere

(1) Membrii organelor de conducere, după numire și ulterior anual, trebuie să aducă la cunoștința Consiliului toate interesele lor financiare directe sau indirecte și ale membrilor familiilor lor în modul stabilit de Consiliu.

(2) În cazul în care se examinează o problemă legată de astfel de interese, membrul organului de conducere le aduce la cunoștință Consiliului de supraveghere sau Comitetului executiv la începutul dezbaterilor și nu ia parte la examinarea și votarea acestei chestiuni. Totodată prezența lui se ia în considerare la stabilirea cvorumului.

Articolul 33. Auditul intern

(1) Banca Națională are un organ de audit intern, constituit din specialiști cu competențe în domeniile auditului, contabilității, finanțelor și tehnologiilor informaționale și condus de controlorul general.

(2) Controlorul general al Băncii Naționale se numește pe un termen de 5 ani de către Consiliul de supraveghere la propunerea Comitetului de audit și se destituie din funcție prin decizia motivată a Consiliului de supraveghere. Controlorul general poate să demisioneze cu condiția notificării președintelui Consiliului de supraveghere cu 3 luni înainte.

(3) Controlorul general, în comun cu specialiștii organului de audit intern:

a) stabilește procedurile de audit intern;

b) examinează și evaluează procesele de activitate, inclusiv calitatea metodelor de control și de gestiune a riscurilor, sistemele informatice utilizate, examinează alte subiecte, în scopul asigurării respectării cerințelor legislației în vigoare și ale normelor interne;

c) examinează situațiile financiare și executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale, confirmând aceasta printr-un aviz.

(4) Organul de audit intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Articolul 34. Personalul Băncii Naționale

(1) Comitetul executiv aprobă Regulamentul cu privire la personalul Băncii Naționale.

(2) Guvernatorul angajează și concediază personalul Băncii Naționale în modul și condițiile stabilite de Comitetul executiv.

(3) Comitetul executiv decide asupra remunerării personalului scriptic al Băncii Naționale în conformitate cu legislația. Banca Națională stabilește și menține sistemul de remunerare a angajaților săi într-un mod care, potrivit principiilor acceptate în practica internațională, asigură echitatea internă și competitivitatea externă, consolidarea capacităților instituționale, continuitatea activității și resurselor umane. În acest scop, nivelul de remunerare a angajaților Băncii Naționale nu este inferior nivelului de remunerare a posturilor similare ca impact și complexitate din sectorul bancar și/sau piața generală de servicii specializate.

(4) Prin derogare de la art.71 și 72 din Codul muncii, Banca Națională îi poate detașa pe funcționarii săi la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare pe o perioadă de pînă la 5 ani.

(5) Funcționarii Băncii Naționale sînt obligați să declare orice împrumuturi, cu excepția celor primite de la Banca Națională, organului de audit intern care ține evidența acestora. Comitetul executiv poate stabili mărimile maxime ale împrumuturilor pe care angajații le pot primi de la alte bănci.

(6) Funcționarii Băncii Naționale sînt obligați să respecte prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.

[Art.34 modificat prin Legea nr.305 din 21.12.2017, în vigoare 12.01.2018]

[Art.34 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

[Art.34 completat prin Legea nr.102 din 21.07.2016, în vigoare 12.11.2016]

[Art.34 modificat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

[Art.34 completat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

Articolul 35. Garanții în exercitarea atribuțiilor

(1) Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți.

(2) Cheltuielile ocazionate de procedurile penale, civile, administrative inițiate împotriva persoanelor prevăzute la alineatul (1), care vizează actele sau faptele îndeplinite de către acestea ori omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte de către acestea în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, sînt suportate de Banca

Națională. În sensul prezentului articol, prin cheltuieli ocazionate de procedurile penale, civile, administrative se înțeleg, cel puțin, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de expertiză, dacă reglementările Băncii Naționale nu prevăd și alte categorii de cheltuieli. În vederea reglementării categoriilor de cheltuieli suportate și a procedurilor de suportare a acestor cheltuieli, Banca Națională va emite reglementări.

(3) Membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale nu pot fi reținuți, arestați ori trași la răspundere contravențională sau penală decât la decizia Procurorului General.

(4) Dispozițiile alineatelor (1) și (2) din prezentul articol se aplică și după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ale persoanelor prevăzute la alineatul (1), pentru actele sau faptele îndeplinite ori omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor în perioada în care au deținut statutul de angajat, lichidator, membru al organului de conducere.

[Art.35 modificat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

[Art.35 modificat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

Articolul 36. Păstrarea secretului profesional

(1) Membrii organelor de conducere, salariații Băncii Naționale, experții contabili, contabilii autorizați și alți specialiști numiți, potrivit legii, de aceasta să efectueze controlul (inspecția), precum și auditorii sînt obligați să păstreze secretul profesional asupra oricărei informații ce reprezintă secret bancar, comercial, fiscal și alt secret ocrotit de lege, de care iau cunoștință în cursul executării obligațiilor lor. Aceste persoane sînt obligate să păstreze secretul profesional și după încetarea activității la Banca Națională sau după încetarea raporturilor de altă natură cu aceasta.

(2) Obligația de păstrare a secretului profesional se extinde și asupra informațiilor confidențiale create de Banca Națională în scopul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor ei, a căror divulgare ar putea dăuna interesului sau prestigiului persoanei la care se referă.

(3) Persoanele menționate la alineatul (1) pot folosi informația ce constituie secret profesional doar în scopul și în cadrul executării obligațiilor lor aferente atribuțiilor Băncii Naționale. Persoanele menționate nu au dreptul să folosească informațiile ce constituie secret profesional în interes personal sau în interesul unor terți, să divulge aceste informații sau să permită folosirea lor de către terți ori să permită accesul terților la informațiile respective.

(4) Informațiile ce constituie secret profesional pot fi divulgate sau furnizate în următoarele situații:

- a) cînd există consimțămîntul expres al persoanei la care se referă informațiile;
- b) cînd aceste informații urmează a fi publicate conform legislației;
- c) în cazul furnizării acestor informații în formă sumară sau agregată, astfel încît nu poate fi identificată banca sau persoana la care acestea se referă, precum și în cazul exercitării atribuțiilor privind informarea publicului;
- d) în cazurile prevăzute la art.97 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, care se aplică în mod corespunzător;
- e) în cadrul acordurilor de cooperare cu alte autorități publice sau din inițiativa Băncii Naționale, în scopul exercitării atribuțiilor specifice de supraveghere și control asupra respectării prevederilor legale;
- f) în cazul furnizării acestor informații Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, necesare exercitării atribuțiilor acestuia;
- g) în cadrul procedurilor legate de lichidarea silită a unei bănci, cu excepția informațiilor referitoare la terții implicați în acțiuni legate de lichidarea băncii respective;

h) cînd interesele Băncii Naționale necesită dezvăluirea acestor informații în cadrul unor proceduri judiciare;

i) la cererea băncilor centrale, organelor de supraveghere a pieței financiare și a sistemelor de plăți din alte state.

(5) Persoanele și organele competente să solicite și să primească informațiile ce constituie secret profesional sînt obligate să păstreze confidențialitatea acestora și le pot utiliza numai în scopul pentru care le-au solicitat ori pentru care li s-au furnizat, potrivit legii sau acordurilor încheiate, precum și sînt obligate să nu le furnizeze și să nu le divulge terților, cu excepția cazurilor de executare a obligațiilor prevăzute de lege.

(6) Informațiile ce constituie secret profesional pot fi furnizate băncilor centrale, organelor de supraveghere a pieței financiare, a sistemelor de plăți din alt stat în baza principiului reciprocității, în modul prevăzut de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de acordurile încheiate între Banca Națională și organele de supraveghere a pieței financiare și a sistemelor de plăți din alte state.

(7) Cînd informațiile ce constituie secret profesional provin dintr-un alt stat, acestea pot fi divulgate sau furnizate numai cu acordul expres al organului competent care le-a furnizat și, după caz, exclusiv în scopul pentru care s-a dat acest acord.

(8) Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(7), în cazul schimbului de informații și al obligației de păstrare a secretului profesional în exercitarea de către Banca Națională a atribuției de licențiere, reglementare și supraveghere prudențială a băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state sunt aplicabile prevederile capitolului 3 din titlul V din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

[Art.36 alin.(4),(6) modificat, alin.(8) introdus prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Capitolul V

RELAȚIILE FINANCIARE CU ORGANELE STATULUI

Articolul 37. Bancherul și agentul statului

(1) Banca Națională acționează ca bancher și agent al statului și al organelor acestuia. Nici o tranzacție sau operațiune efectuată de Banca Națională nu poate avea ca rezultat acordarea de asistență financiară organelor menționate.

(2) Banca Națională este datoare să ofere Guvernului consultații în problemele monetare și financiare importante ce țin de competența sa, iar Guvernul este dator să ofere consultații Băncii Naționale în problemele ce țin de competența lui.

(3) Anual, la elaborarea proiectului bugetului de stat, Guvernul se consultă în problemele economice și financiare cu Banca Națională, care îi prezintă un raport în aceste probleme.

[Art.37 modificat prin Legea nr.242 din 29.12.2015, în vigoare 29.01.2016]

Articolul 38. Consultări și informații asupra împrumuturilor sectorului public

Anual, Guvernul se consultă cu Banca Națională referitor la obiectivele sale în domeniul împrumuturilor interne și externe sectorului public pentru următorul an financiar, inclusiv la sumele și condițiile la care aceste împrumuturi vor fi contractate. Împrumuturile statului și organelor lui trebuie raportate Băncii Naționale în modul stabilit de bancă. Toate aceste împrumuturi se efectuează în conformitate cu legislația.

Articolul 39. Depozite și operațiuni de casă

(1) În baza unui demers al Guvernului, Banca Națională acceptă depozite de la Ministerul Finanțelor și de la alte organe ale statului, în condiții de piață, conform

reglementărilor Băncii Naționale. În calitate de depozitar Banca Națională primește și eliberează bani, ține evidența conturilor și oferă orice alte servicii financiare. Banca Națională efectuează plăți în limita soldului în conturile respective.

(2) Banca Națională poate autoriza alte bănci să accepte astfel de depozite la condițiile stabilite prin înțelegere mutuală.

(3) Impozitele, taxele și alte plăți obligatorii, care s-au vărsat de la contribuabili în conturile bugetului de stat și în fondurile speciale din băncile care îi deservește, se transferă în contul unic Trezorerial (CUT) în Banca Națională sau în conturile respective ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale nu mai târziu de sfârșitul zilei ce urmează după ziua în care ele s-au vărsat. Pentru fiecare zi de întârziere băncile plătesc amendă în mărime de 5% din sumele transferate cu întârziere.

Articolul 40. Atribuțiile de agent al statului

Banca Națională, pe bază de acord cu Ministerul Finanțelor, acționează ca agent al statului pentru valorile mobiliare de stat emise în formă de înscriere în cont în ceea ce privește:

a) organizarea și desfășurarea, în numele Ministerului Finanțelor, a plasării valorilor mobiliare de stat pe piața internă;

[Lit.b) abrogată prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 31.07.2018]

[Lit.c) abrogată prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

d) acordarea consultanței Ministerului Finanțelor în dezvoltarea continuă a pieței valorilor mobiliare de stat;

e) alte operațiuni în conformitate cu obiectivul fundamental și atribuțiile de bază ale Băncii Naționale.

[Art.40 în redacția Legii nr.242 din 29.12.2015, în vigoare 29.01.2016]

Articolul 41. Interdicția creditării statului

Banca Națională nu va acorda împrumuturi și garanții sub orice formă statului sau organelor acestuia, inclusiv prin procurarea pe piața primară a valorilor mobiliare de stat sau prin acordarea de credite overnight.

Articolul 42. Cumpărarea valorilor mobiliare emise de stat

Nici o prevedere din prezentul capitol nu poate interzice Băncii Naționale să cumpere și să vîndă, pe piața secundară, valorile mobiliare emise de stat:

a) cu condiția că Banca Națională va cumpăra, numai prin operațiuni de piață deschisă, valorile mobiliare emise de stat;

b) în legătură cu acordarea de credite băncilor.

[Art.42 lit.a) modificată prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 43. Furnizarea informațiilor

Banca Națională primește de la organele statului toate informațiile și documentele financiare și economice, necesare exercitării atribuțiilor sale.

Capitolul VI

RELAȚIILE CU BĂNCILE PERSOANE JURIDICE DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI CU SUCURSALELE BĂNCILOR DIN ALTE STATE

[Denumirea cap.VI în redacția Legii nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 44. Supravegherea și reglementarea activității băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state

Banca Națională este unica instituție care efectuează licențierea, reglementarea și supravegherea, pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată, a băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state. În acest scop Banca Națională este împuternicită:

a) să emită actele normative necesare și să ia măsurile convenite pentru a-și exercita împuternicirile și atribuțiile ce decurg din prezenta lege, prin acordarea de licențe băncilor persoane juridice din Republica Moldova și sucursalelor băncilor din alte state și elaborarea de standarde de supraveghere a acestora și să stabilească modul de aplicare a actelor normative și măsurilor menționate;

b) să efectueze, prin intermediul funcționarilor săi sau al altor specialiști calificați antrenați în acest scop, controale asupra băncilor persoane juridice din Republica Moldova și sucursalelor băncilor din alte state, precum și să examineze registrele, documentele și conturile acestora, condițiile la care își desfășoară activitatea, și respectarea de către aceste instituții a legislației;

c) să ceară oricărei bănci persoană juridică din Republica Moldova și oricărei sucursale a băncii din alt stat sau oricărui salariat al acestora să furnizeze Băncii Naționale documentele, informațiile și datele necesare pentru exercitarea atribuției de licențiere, reglementare și supraveghere a activității acestora;

d) să dispună oricărei bănci persoană juridică din Republica Moldova și oricărei sucursale a băncii din alt stat măsuri de supraveghere sau să aplice sancțiuni și/sau măsuri sancționatoare conform prevederilor Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor;

e) să verifice, conform competențelor sale, în cadrul controalelor din oficiu și/sau pe teren veridicitatea informației prezentate de către băncile comerciale la biroul istoriilor de credit și corectitudinea utilizării rapoartelor de credit, inclusiv modul de obținere a consimțământului de la subiecții istoriilor de credit pentru furnizarea de informații către biroul istoriilor de credit și modul de obținere a rapoartelor de credit.

[Art.44 modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art.44 completat prin Legea nr.149 din 14.07.2017, în vigoare 04.08.2017]

Articolul 45. Servicii de depozit

Banca Națională poate deschide conturi băncilor persoane juridice din Republica Moldova și sucursalelor băncilor din alte state și acceptă depozite de la ele în condițiile stabilite de ea, ce prevăd plata dobânzilor și stabilirea comisioanelor.

[Art.45 modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 46. Reglementări prudențiale

Băncile vor îndeplini prevederile Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor și ale actelor normative ale Băncii Naționale emise în aplicarea acesteia cu privire la cerințele prudențiale.

[Art.46 în redacția Legii nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 47. Furnizarea informațiilor

(1) Băncile sînt obligate să furnizeze Băncii Naționale orice informații și date, solicitate de aceasta, necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale.

(2) Banca Națională poate publica aceste informații și datele agregate integral sau parțial pe categoriile băncilor clasificate conform genului lor de activitate.

Articolul 48. Clearing și decontări interbancare

[Art.48 abrogat prin Legea nr.147 din 30.07.2015, în vigoare 21.08.2015]

Articolul 49. Rețeaua de informații

Banca Națională poate crea și întreține o rețea de informații pentru necesitățile sistemului bancar.

Capitolul VI¹

INFRASTRUCTURILE PIETEI FINANCIARE

[Denumirea cap.VI¹ în redacția Legii nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 49¹. Reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți care funcționează în Republica Moldova

(1) Banca Națională reglementează și supraveghează sistemele de plăți și decontări, instrumentele de plată și alte componente ale sistemelor de plăți din Republica Moldova, a căror funcționare stabilă și eficientă este esențială pentru stabilitatea financiară, pentru implementarea politicii monetare și promovarea încrederii publicului în efectuarea plăților fără numerar.

(2) În scopul reglementării și supravegherii sistemelor de plăți în Republica Moldova, Banca Națională are dreptul:

a) să adopte politici în care să stabilească principiile și modalitatea de organizare a supravegherii sistemelor de plăți și decontări, a instrumentelor de plată și a altor componente ale sistemelor de plăți care urmează a fi supuse supravegherii;

b) să adopte acte normative care stabilesc condițiile și modul de organizare, funcționare și utilizare a sistemelor de plăți și decontări, a instrumentelor de plată, a altor componente ale sistemelor de plăți din Republica Moldova;

c) să solicite și să primească informații și rapoarte de la operatorii (administratorii) și participanții la sistemele de plăți și decontări;

d) să efectueze controlul asupra organizării și funcționării sistemelor de plăți și decontări, asupra activității operatorilor (administratorilor) și participanților la sistemele de plăți și decontări;

e) să aplice măsuri de remediere și sancțiuni față de operatorii (administratorii) sistemelor de plăți și decontări.

[Art.49¹ modificat prin Legea nr.208 din 12.10.2018, în vigoare 23.12.2018]

Articolul 49². Depozitarul central unic al valorilor mobiliare

Banca Națională instituie, reglementează activitatea și supraveghează Depozitarul central unic al valorilor mobiliare în conformitate cu Legea nr.234 din 03.10.2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

[Art.49² în redacția Legii nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 49³. Acordarea serviciilor de clearing și de plată

Banca Națională poate presta băncilor și altor instituții eligibile servicii de clearing (compensare) și de plată, precum și poate stabili reguli și emite acte normative respective.

Capitolul VII

REGLEMENTAREA OPERAȚIUNILOR VALUTARE

Articolul 50. Controlul valutar

Banca Națională, în calitate de organ al controlului valutar, efectuează, în limitele competenței sale, controlul asupra respectării legislației valutare.

Articolul 51. Reglementarea valutară

De competența Băncii Naționale în domeniul reglementării valutare țin:

a) emiterea de acte normative referitor la reglementarea (inclusiv autorizarea și raportarea) operațiunilor valutare ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv a băncilor și organelor de stat;

b) eliberarea și retragerea licențelor, supravegherea și reglementarea activității unităților de schimb valutar, inclusiv a băncilor;

[Lit.c) abrogată prin Legea nr.147 din 30.07.2015, în vigoare 21.08.2015]

d) stabilirea metodei de determinare a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele străine.

Articolul 52. Raportarea operațiunilor valutare

Băncile, unitățile de schimb valutar (altele decât băncile), alte persoane juridice și fizice sînt obligate să raporteze Băncii Naționale despre operațiunile valutare în corespundere cu prevederile legislației valutare.

Articolul 53. Rezervele internaționale

(1) Banca Națională menține în bilanțul său rezervele internaționale ale statului care sînt reprezentate prin următoarele active:

a) aur;

b) valută străină în formă de bancnote și monede metalice ori conturi bancare ținute peste hotare în valută străină;

c) orice alte active recunoscute pe plan internațional;

d) cambii achitabile în valută străină;

e) creanțe exprimate și achitabile în valută străină, emise sau garantate de statele străine, băncile lor centrale sau instituțiile financiare publice internaționale, precum și de acorduri de cumpărare forward și recumpărare încheiate cu sau garantate de acestea.

(2) Criteriile principale pentru selectarea activelor de rezervă sînt siguranța sumelor de bază și lichiditatea.

(3) Banca Națională menține rezervele internaționale la un nivel care în viziunea sa este adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare a statului.

(4) În cazul diminuării rezervelor internaționale sau dacă Banca Națională apreciază că sînt pe cale de a diminua pînă la un nivel care ar periclita executarea politicii valutare sau îndeplinirea la timp a tranzacțiilor internaționale, Banca Națională va prezenta Parlamentului și Guvernului un raport privind situația rezervelor internaționale și cauzele care au condus sau pot conduce la diminuarea lor. Raportul va conține și recomandări pentru remedierea situației.

(5) Banca Națională va continua să facă asemenea rapoarte și recomandări pînă nu va considera situația remediată.

Articolul 54. Profiturile și pierderile valutare nerealizate

[Art.54 abrogat prin Legea nr.382-XVI din 07.12.2006, în vigoare 22.12.2006]

Articolul 55. Acordurile internaționale de plată și de clearing

Banca Națională poate încheia acorduri de plată și de clearing sau orice alte contracte similare cu instituții de clearing centrale, publice sau private din alte țări, atât în numele propriu, cât și în numele și din însărcinarea organelor statului.

Capitolul VIII MONEDA NAȚIONALĂ

Articolul 56. Unitatea monetară

(1) Unitatea monetară a Republicii Moldova este leul moldovenesc. Un leu se divizează în 100 de bani.

(2) Leul moldovenesc este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 57. Dreptul de a emite bancnote și monede metalice

Banca Națională are dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede metalice ca mijloc de plată, precum și bancnote și monede metalice jubiliare și comemorative ca mijloc de plată și în scop numismatic.

Articolul 58. Mijlocul de plată

Bancnotele și monedele metalice, emise de Banca Națională ca mijloc de plată și care nu sînt retrase din circulație, trebuie să fie acceptate la valoarea lor nominală pentru plata tuturor datoriilor publice sau private pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 59. Caracteristicile monedei naționale

(1) Banca Națională stabilește valoarea nominală, dimensiunile, greutatea, designul și alte caracteristici ale bancnotelor și monedelor metalice care sînt mijloc de plată în Republica Moldova.

(2) Bancnotele poartă semnătura guvernatorului Băncii Naționale.

(3) Orice reproducere color a bancnotelor și a monedelor metalice, cu dimensiunea de la 2/3 la 4/3, parțială sau integrală, în scop publicitar, de informare sau în alte scopuri comerciale se interzice.

Articolul 60. Imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice

Banca Națională organizează imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice și ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a celor neemise în circulație, de retragere și distrugere a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație.

Articolul 61. Schimbul monedei naționale

(1) Banca Națională poate efectua schimbul monedei naționale care este în circulație în Republica Moldova.

(2) Bancnotele și monedele metalice uzate vor fi retrase, distruse și înlocuite de Banca Națională cu alte bancnote și monede metalice.

(3) Banca Națională poate refuza să schimbe bancnotele și monedele metalice, dacă modul lor de prezentare nu corespunde normelor stabilite de ea.

Articolul 62. Asigurarea circulației monetare

(1) Banca Națională asigură acoperirea necesităților circulației monetare cu bancnote și monede metalice.

(2) Banca Națională poate percepe comisioane la punerea în circulație a bancnotelor și monedelor metalice ca mijloc de plată și poate stabili prețul, diferit de valoarea nominală,

pentru bancnotele și monedele metalice jubiliare și comemorative la comercializarea acestora.

Articolul 63. Evidența monedei emise

Suma totală a bancnotelor și monedelor metalice în circulație se evidențiază în contabilitatea Băncii Naționale ca pasiv al acesteia. În pasiv nu se includ bancnotele și monedele metalice aflate în rezerva de numerar.

Articolul 64. Retragerea monedei naționale

(1) Banca Națională are dreptul exclusiv de a retrage din circulație orice bancnote sau monede metalice emise anterior.

(2) La expirarea perioadei de preschimbare bancnotele și monedele metalice retrase vor înceta să mai fie mijloc de plată.

(3) Suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar nepreschimbate în perioada stabilită de Banca Națională se scade din totalul numerarului în circulație înregistrat în evidențele contabile și se înregistrează ca venit al Băncii Naționale.

Capitolul IX

SITUAȚIILE FINANCIARE. AUDITUL EXTERN. RAPOARTELE

Articolul 65. Anul financiar

Anul financiar al Băncii Naționale începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie.

Articolul 66. Procedurile contabile

Banca Națională este obligată să mențină permanent conturile și registrele sale contabile într-un mod care, conform procedurilor contabile acceptate în practica internațională, ar reflecta corect operațiunile băncii și situația ei financiară.

Articolul 67. Situațiile financiare anuale

La sfârșitul fiecărui an financiar, Banca Națională întocmește situațiile financiare în conformitate cu standardele în domeniul raportării financiare acceptate în practica internațională.

Articolul 68. Auditul extern

Situațiile financiare anuale, conturile și registrele Băncii Naționale sînt supuse auditului extern anual, în conformitate cu standardele internaționale de audit, efectuat de către o organizație de audit extern, independentă, cu renume și cu experiență recunoscută în domeniul auditului băncilor centrale și al instituțiilor financiare internaționale, selectată de Consiliul de supraveghere pe bază de licitație. Raportul auditorului extern se publică împreună cu situațiile financiare anuale ale Băncii Naționale. Aceiași organizație de audit extern nu poate fi numită consecutiv pentru o perioadă ce depășește 5 ani.

Articolul 69. Prezentarea și publicarea situațiilor financiare și rapoartelor

(1) Banca Națională prezintă Parlamentului, în ședință plenară, până la data de 1 iunie, un raport care include informația privind:

- a) situațiile financiare confirmate de auditorul extern;
- b) activitatea și operațiunile sale pentru anul financiar încheiat;
- c) situația economică a statului.

(1¹) O copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova pentru informare.

(2) Banca Națională prezintă trimestrial, în termen de pînă la 45 de zile de la sfîrșitul trimestrului de gestiune, Parlamentului și Guvernului un raport ce conține analiza situației macroeconomice și o previziune pe termen mediu a inflației și a indicatorilor macroeconomici principali, care se publică în termenul indicat.

(3) Banca Națională poate publica situațiile financiare și rapoartele arătate la alineatele (1) și (2), precum și orice alte rapoarte sau studii financiare și economice.

(4) Banca Națională publică anual balanța de plăți a statului.

(5) Banca Națională publică statistica balanței de plăți, statistica poziției investiționale internaționale și a datoriei externe a Republicii Moldova:

a) date provizorii – trimestrial, în termen de 3 luni de la sfîrșitul trimestrului de gestiune;

b) date finale – anual, în termen de 9 luni de la sfîrșitul anului de gestiune.

[Art.69 alin.(1) modificat, alin.(1¹) introdus prin Legea nr.38 din 28.02.2020, în vigoare 14.05.2020]

[Art.69 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Capitolul X DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 70. Dreptul preferențial

(1) Banca Națională dispune de dreptul preferențial și necondiționat de a satisface fiecare cerință a sa ajunsă la termen din orice conturi bancare sau din alte active pe care le menține:

a) pe cont propriu;

b) pe contul debitorului respectiv;

c) ca gaj pentru asigurarea cerințelor sale;

d) în orice alt mod.

(2) Banca Națională exercită dreptul sus-menționat prin deducerea datoriilor din conturile bancare și vînzarea altor active la un preț rezonabil, acoperind cerințele din venitul net rezultat din vînzare. Exercițarea acestui drept în conformitate cu prezentul articol nu necesită acțiune în justiție. Nici un fel de concurență între cerințe, inclusiv între cerințele bazate pe drept de proprietate, nu poate împiedica exercițarea acestui drept preferențial, cu excepția cazurilor cînd există dovezi clare că personalul Băncii Naționale a știut sau ar fi trebuit să știe că la momentul intrării acestor active, cu excepția celor bănești, în posesia Băncii Naționale, ele nu aparțineau debitorului respectiv.

Articolul 71. Activități interzise

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege, Banca Națională nu poate:

a) să acorde nici un fel de asistență financiară, fie în forma unui împrumut direct sau indirect, fie prin cumpărarea unui împrumut, participarea în cadrul unui împrumut sau utilizarea oricărui instrument din care rezultă oricare obligațiuni, preluarea unei datorii sau alte acțiuni analoage;

b) să practice activități comerciale, cum ar fi: cumpărarea de acțiuni ale societăților comerciale, inclusiv acțiuni ale băncilor, achiziționarea oricărui drept de proprietate de natură financiară, comercială, agricolă, industrială.

(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), Banca Națională poate:

a) să facă investiții de capital în sumă de cel mult 20% din capitalul și rezervele sale în instituțiile care s-au angajat să ofere numai Băncii Naționale și altor bănci servicii privind evaluarea, gestionarea și menținerea gajului, prelucrarea și transmiterea de date, tipărirea instrumentelor financiare, operațiunile de clearing, serviciile de curier și vînzarea de proprietăți;

b) să investească mijloacele sale financiare în valori mobiliare (creanțe) lichide, emise de instituții de încredere;

c) să achiziționeze, în scopul acoperirii sumelor care îi sînt datorate, orice bunuri și să exercite drepturile și obligațiile aferente acestor bunuri, cu condiția ca ea să se elibereze de aceste bunuri cît mai curînd posibil;

d) să acorde credite oricărui salariat al său în baza regulamentului aprobat de Consiliul de supraveghere;

e) să constituie și să dețină pînă la 100%, dar nu mai puțin de 76% din capitalul social al Depozitarului central unic al valorilor mobiliare.

[Art.71 modificat prin Legea nr.114 din 15.08.2019, în vigoare 02.09.2019]

[Art.71 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

[Art.71 completat prin Legea nr.62 din 08.04.2016, în vigoare 06.05.2016]

Articolul 72. Colectarea de informații statistice

(1) Banca Națională colectează informațiile statistice primare, necesare realizării obiectivelor și îndeplinirii atribuțiilor sale, de la autoritățile competente ale statului, băncile și de la alte persoane juridice și fizice.

(2) Banca Națională contribuie la armonizarea regulilor și practicii de colectare, prelucrare și utilizare a datelor statistice în domeniul său de competență.

(3) Prin derogare de la articolul 5 alineatele (1) și (2) din Legea cu privire la secretul comercial Banca Națională stabilește prin regulament tipul informațiilor statistice primare necesare ei și modul de prezentare a lor, unitățile care sînt obligate să le prezinte Băncii Naționale, precum și condițiile de păstrare a secretului acestor informații.

(4) În îndeplinirea îndatoririlor sale, prevăzute la articolul 8 alineatul (1), Banca Națională poate publica datele statistice agregate de care dispune, integral sau parțial.

(5) Prevederile prezentului articol se referă și la compilarea și publicarea statisticii balanței de plăți, a poziției investiționale internaționale și a datoriei externe.

Articolul 73. Imunitatea față de impozite

[Art.73 abrogat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

Articolul 74. Standarde privind gestionarea adecvată

(1) Banca Națională trebuie să-și exercite împluternicirile prevăzute de prezenta lege în mod echitabil, uniform și în conformitate cu practica gestionării adecvate. Banca nu poate folosi împluternicirile sale în scopuri ce depășesc competența și obiectivul său.

(2) Hotărîrile Băncii Naționale, adoptate în conformitate cu prezenta lege, trebuie să fie imparțiale, întemeiate numai pe motive obiective și aduse la îndeplinire cu strictețe și corectitudine.

Articolul 75. Sancțiuni, măsuri sancționatoare, măsuri de supraveghere și alte măsuri de remediere

(1) Banca Națională, în caz de constatare a încălcării legii sau a actelor sale normative, a condițiilor de licențiere, a cerințelor autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și confirmărilor eliberate de Banca Națională (denumite în continuare *autorizații*), a neajunsurilor în activitate, a neexecutării sancțiunilor, măsurilor sancționatoare, măsurilor de supraveghere și măsurilor de remediere impuse (denumite în continuare *încălcări*), poate aplica următoarele sancțiuni:

a) sancțiunile prevăzute de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor;

b) emiterea unui avertisment în scris;

c) aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii unității de schimb valutar (alta decât banca) în mărime de la 5000 pînă la 25000 de lei;

d) suspendarea parțială sau totală a activității;

e) retragerea licenței, autorizației.

(2) În urma constatării încălcărilor menționate la alineatul (1), Banca Națională poate aplica următoarele măsuri de remediere, măsuri sancționatoare și măsuri de supraveghere:

a) măsuri sancționatoare și măsuri de supraveghere prevăzute de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor;

b) emiterea prescripțiilor;

c) încheierea unui acord;

d) alte măsuri ce nu contravin legii și atribuțiilor Băncii Naționale.

(3) Sancțiunile prevăzute la alineatul (1) pot fi aplicate concomitent cu măsurile de remediere, măsurile sancționatoare și măsurile de supraveghere menționate la alineatul (2) sau independent de acestea.

(4) Avertismentul în scris prevede, de regulă, informarea despre încălcările constatate, cerința de lichidare în termenul stabilit a încălcărilor și recomandări privind modul de remediere a acestora, precum și atenționarea asupra posibilității de aplicare a unor sancțiuni mai aspre și/sau a măsurilor de remediere ori a măsurilor de supraveghere în cazul nelichidării în termenul stabilit a încălcărilor constatate sau în cazul comiterii repetate a acestora.

(5) Avertismentul poate fi aplicat concomitent cu aplicarea altei sancțiuni ori măsuri de remediere, ori măsuri sancționatoare, ori măsuri de supraveghere sau independent de acestea.

(6) Suspendarea parțială sau totală a activității are ca efect interzicerea pe o anumită perioadă a desfășurării unor activități/a tuturor activităților, a activității unor subdiviziuni sau a efectuării unor operațiuni/a tuturor operațiunilor pentru care s-a eliberat licența/autorizația. În cazul suspendării activității, nu se admite încheierea de contracte noi sau reîncheierea pe un termen nou a contractelor încheiate anterior, a căror executare este legată de desfășurarea activității suspendate, ori efectuarea pe viitor a tranzacțiilor sau operațiunilor interzise.

(7) Pe perioada suspendării activității, termenul de valabilitate al licenței/ autorizației eliberate pe un termen determinat nu se prelungește.

[Art.75 modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 75¹. Constatarea încălcărilor

(1) Constatarea faptelor ce constituie încălcări se face de către personalul Băncii Naționale sau de către experții contabili, contabilii autorizați și alți specialiști calificați antrenați în acest scop de Banca Națională (denumiți în continuare *inspectori*), în baza rapoartelor și a altor date prezentate potrivit legii și actelor normative ale Băncii Naționale sau la solicitarea expresă scrisă a Băncii Naționale (control din oficiu) ori în cursul inspecțiilor desfășurate la sediile băncii/unității de schimb valutar (control pe teren).

(2) Constatarea încălcărilor se face, după caz, prin studiere și analiză a actelor de constituire, a regulamentelor și politicilor interne, a rapoartelor și dărilor de seamă, a actelor interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, a actelor de evidență contabilă, a actelor de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative etc.), inclusiv referitoare la acționarii (asociații), beneficiarii efectivi, clienții, contragenții persoanei supuse controlului, a altor documente și date, pe suport de hîrtie și/sau în formă electronică.

(3) Controlul pe teren se efectuează în temeiul unei decizii scrise a Băncii Naționale, care conține: numărul și data deciziei; denumirea și sediul persoanei supuse controlului; tipul controlului (complex, tematic etc.); după caz, perioada activității supusă controlului (cu excepția controlului asupra lichidării încălcărilor constatate anterior); data începerii controlului; numele, prenumele inspectorilor împuterniciți să efectueze controlul; funcția, numele, prenumele și semnătura persoanei care a emis decizia.

(4) Controlul din oficiu se efectuează fără emiterea unei decizii scrise.

(5) Controlul asupra respectării cerințelor autorizațiilor în domeniul valutar eliberate de Banca Națională se efectuează în baza controlului din oficiu.

(6) Controlul asupra activității unității de schimb valutar se efectuează în condițiile Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, ținând cont de prevederile prezentului articol.

(7) În baza rezultatelor controlului pe teren se întocmește, în 2 exemplare, un act (raport) privind rezultatele controlului, care conține: data și locul întocmirii; numărul și data deciziei în al cărei temei s-a efectuat controlul; denumirea și sediul persoanei supuse controlului, iar în cazul prezenței reprezentantului persoanei supuse controlului – numele, prenumele și funcția acestuia; perioada (data) controlului; informația privind rezultatele controlului, inclusiv privind încălcările constatate și caracterul acestora; numele, prenumele, funcția conducătorului organului executiv sau ale reprezentantului persoanei supuse controlului care a primit actul, data primirii și semnătura acestuia sau refuzul de a semna actul; numele, prenumele și semnăturile inspectorilor care au efectuat controlul. Dată a întocmirii actului privind rezultatele controlului se consideră data înmînării (primirii) acestuia conform alineatelor (8) și (9).

(8) În cazul controlului pe teren asupra activității băncii, acesteia i se expediază (i se înmînează) un exemplar al actului preliminar privind rezultatele controlului pentru prezentarea, după caz, în scris, în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii actului menționat, a argumentării dezacordului, anexînd, după caz, documentele de rigoare. Ca urmare a examinării obiectivelor și explicațiilor băncii, se întocmește actul privind rezultatele controlului pe teren (în 2 exemplare), un exemplar al căruia se expediază (se înmînează) băncii.

(9) În cazul controlului pe teren asupra activității unității de schimb valutar, un exemplar al actului privind rezultatele controlului pe teren se expediază (se înmînează) persoanei supuse controlului (reprezentantului acesteia) spre semnare și, după caz, spre prezentarea în scris, în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii actului în cauză, a argumentării dezacordului, anexînd, după caz, documentele de rigoare.

(10) Dacă în cadrul controlului din oficiu se constată încălcări, informația privind încălcările constatate se aduce la cunoștința persoanei supuse controlului, cerîndu-i-se să le lichideze. În cazul dezacordului cu rezultatele controlului din oficiu, persoana în cauză este în drept, în termen de 5 zile lucrătoare de la data înmînării (primirii) informației respective, să prezinte în scris argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare.

(10¹) Prin derogare de la dispozițiile alineatelor (8) și (10), în cazul în care este considerată necesară adoptarea urgentă a unei decizii pentru a preveni prejudicii semnificative în sistemul financiar, Banca Națională poate dispune aplicarea sancțiunilor și măsurilor fără a aduce, în prealabil, la cunoștința persoanei supuse controlului informația privind încălcările constatate și fără a acorda acesteia termen pentru prezentarea argumentării dezacordului. În aceste cazuri, prin derogare de la dispozițiile alineatului (11), dată a constatării încălcării se consideră data adoptării deciziei prevăzute în prezentul alineat.

(11) Dată a constatării încălcării se consideră:

a) în cazul controlului pe teren – data întocmirii actului privind rezultatele controlului;

b) în cazul controlului din oficiu – data informării persoanei asupra încălcărilor constatate.

[Art.75¹ completat prin Legea nr.233 din 03.10.2016, în vigoare 04.10.2016]

Articolul 75². Aplicarea sancțiunilor, a măsurilor sancționatoare, a măsurilor de supraveghere și a măsurilor de remediere

(1) Sancțiunile, măsurile sancționatoare și măsurile de supraveghere față de bănci se aplică de către organele de conducere ale Băncii Naționale împuternicite în acest sens conform Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

(2) Sancțiunile și măsurile de remediere față de agenții controlului valutar, specificați la articolul 58 alineatul (2) literele b) și c) din Legea nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, precum și față de titularii autorizațiilor eliberate de Banca Națională, se aplică de către guvernator, prim-viceguvernator, viceguvernatori, cu excepția celor de suspendare a activității și de retragere a licenței/autorizației care sînt de competența Comitetului executiv.

(3) Comitetul executiv poate emite decizii privind aplicarea sancțiunilor, a măsurilor sancționatoare, a măsurilor de supraveghere și a măsurilor de remediere în privința oricărei persoane supuse controlului.

(4) Aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării încălcării, dar nu mai mare de 3 ani de la data comiterii ei, dacă legea nu prevede altfel.

(5) La individualizarea sancțiunilor se ține seama de gravitatea încălcărilor comise, de caracterul repetat, de circumstanțele personale și reale ale acestora. Se consideră repetată încălcarea comisă în decursul a 2 ani de la data constatării aceleiași fel de încălcare.

(6) Sancțiunile, măsurile sancționatoare, măsurile de supraveghere și măsurile de remediere se aduc la îndeplinire imediat după primirea deciziei privind aplicarea acestora, dacă decizia respectivă nu prevede altfel.

(7) Emiterea avertismentului în scris, suspendarea activității și retragerea licenței de activitate a unității de schimb valutar (alta decît banca) se efectuează în condițiile Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară.

(8) Aplicarea de amenzi unității de schimb valutar (alta decît banca) poate fi efectuată în cazul comiterii de către aceasta a 2 sau a mai multe încălcări care, potrivit Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, servesc drept temei pentru emiterea de către Banca Națională a avertismentului.

[Art.75² alin.(9) abrogat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

(10) Decizia privind aplicarea amenzii este un document executoriu.

(11) Decizia privind aplicarea amenzii se înmînează personal persoanei supuse controlului sau se expediază prin scrisoare recomandată în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii. În cazul neachitării amenzii în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii deciziei privind aplicarea amenzii, Banca Națională:

a) percepe incontestabil amenda băncii prin deducerea sumei amenzii din conturile băncii deschise la Banca Națională;

b) înaintează băncii în care este deschis contul unității de schimb valutar (alta decît banca) decizia respectivă, însoțită de ordinul incaso pentru perceperea incontestabilă a amenzii;

c) înaintează decizia respectivă (extrasul din decizie) spre executare executorului judecătoresc, în modul stabilit de Codul de executare al Republicii Moldova, în cazul retragerii/restituirii deciziei respective din motivul lipsei sau insuficienței mijloacelor bănești în contul bancar al unității de schimb valutar (alta decât banca), precum și în cazul aplicării amenzii față de alte persoane.

(12) Amenda se varsă la bugetul de stat.

(13) Decizia (extrasul din decizie) privind aplicarea amenzii, după perceperea integrală a acesteia, se restituie Băncii Naționale împreună cu mențiunea de executare.

(14) Persoana față de care s-au aplicat sancțiuni (altele decât retragerea licenței/autorizației), măsuri sancționatoare, măsuri de supraveghere și măsuri de remediere este obligată să înștiințeze Banca Națională despre lichidarea circumstanțelor care au condus la aplicarea sancțiunilor, măsurilor sancționatoare, măsurilor de supraveghere și măsurilor de remediere și, după caz, să întreprindă alte acțiuni prevăzute de decizia privind aplicarea sancțiunii, măsurii sancționatoare, măsurii de supraveghere și măsurii de remediere și de actele normative. Banca Națională are dreptul să verifice faptul lichidării circumstanțelor menționate.

(15) Persoana careia i s-a retras licența/autorizația este obligată, în decurs de 10 zile lucrătoare, iar în cazul retragerii licenței băncii – în decurs de 3 zile lucrătoare de la data adoptării hotărârii de retragere a licenței/autorizației, să depună la Banca Națională originalul licenței/autorizației retrase și copiile autorizate de pe licență.

[Art.75² modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

Articolul 76. Soluționarea litigiilor

Litigiile apărute între Banca Națională și alți subiecți se examinează de instanța de judecată competentă.

Capitolul XI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 76¹.

(1) Anual, pentru anul bugetar respectiv, Guvernul și Banca Națională ajung la înțelegere cu privire la soldul datoriei statului contractate anterior de la Banca Națională.

(2) Prin derogare de la prevederile art.15 și 41, Comitetul executiv va aproba reperfectarea împrumuturilor în lei moldovenești acordate anterior statului și acceptarea reemisiunii valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior.

(3) Împrumuturile reperfectate se garantează cu creanțe negociabile la dobânda pieței și cu termenul de exigibilitate corespunzător termenului împrumuturilor pe care le garantează, emise și livrate de stat Băncii Naționale. Pentru fiecare împrumut reperfectat și pentru fiecare tranșă a valorilor mobiliare de stat reemise, între Guvern, în persoana Ministerului Finanțelor, și Banca Națională se încheie un acord. În acord se specifică suma de bază a împrumutului reperfectat sau a valorilor mobiliare reemise, termenul, dobânda și alte comisioane.

Articolul 77.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- Legea nr.599-XII din 11 iunie 1991 cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei (Banca Națională a Moldovei);

- Hotărîrea Parlamentului nr.600-XII din 11 iunie 1991 despre punerea în aplicare a Legii Republicii Moldova cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei;
 - Hotărîrea Parlamentului nr.667-XII din 24 iulie 1991 cu privire la aprobarea Statutului Băncii Naționale a Moldovei;
 - Legea nr.884-XII din 23 ianuarie 1992 despre introducerea unei modificări în Legea cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei;
 - Hotărîrea Parlamentului nr.976-XII din 19 martie 1992 privind numirea domnului Leonid Talmaci în funcția de Guvernator al Băncii Naționale de Stat a Moldovei;
 - Articolul 4 punctul (1) din Hotărîrea Parlamentului nr.1201-XII din 19 noiembrie 1992 cu privire la soluționarea problemelor social-economice expuse în raportul Prim-ministrului;
 - Legea nr.1202-XII din 19 noiembrie 1992 privind modificarea Legii cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei (Banca Națională a Moldovei);
 - Legea nr.1234-XII din 15 decembrie 1992 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei;
 - Hotărîrea Parlamentului nr.1235-XII din 15 decembrie 1992 privind modificarea articolului 19 din Statutul Băncii Naționale de Stat a Moldovei;
 - Legea nr.125-XIII din 27 mai 1994 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei (Banca Națională a Moldovei);
 - Hotărîrea Parlamentului nr.125a-XIII din 27 mai 1994 despre punerea în aplicare a Legii pentru modificarea și completarea Legii cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei (Banca Națională a Moldovei);
 - Hotărîrea Parlamentului nr.128a-XIII din 27 mai 1994 pentru modificarea punctului 5 din Hotărîrea Parlamentului despre punerea în aplicare a Legii cu privire la Banca Națională de Stat a Moldovei;
 - Hotărîrea Parlamentului nr.281-XIII din 11 noiembrie 1994 privind modificarea și completarea Statutului Băncii Naționale de Stat a Moldovei (Banca Națională a Moldovei).
- (3) Se propune Președintelui Republicii Moldova să anuleze Decretul din 4 iunie 1991 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 21 iulie 1995.

Nr.548-XIII.

* Republicată în temeiul art.V al Legii nr.147 din 30 iulie 2015 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.224-233, art.451.

Modificată și completată prin legile Republicii Moldova:

Legea nr.1009-XIII din 22.10.1996 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.80, art.757

Legea nr.1554 din 25.02.1998 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.44-46, art.320

Legea nr.165-XIV din 21.10.1998 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.100-102, art.615

Legea nr.248-XIV din 24.12.1998 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.5-6, art.35

Hot. Curții Constituționale nr.9 din 18.02.1999 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.22-23, art.15

Legea nr.378-XIV din 30.04.1999 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.50-52, art.234

Legea nr.1338-XIV din 27.10.2000 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.146, art.1090

Legea nr.330-XV din 24.07.2003 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.170-172, art.709

Legea nr.136-XV din 06.05.2004 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.91-95, art.482

Legea nr.154-XVI din 21.07.2005 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.126-128, art.611

Legea nr.191-XVI din 30.06.2006 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.116-119, art.541

Legea nr.268-XVI din 28.07.2006 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.142-145, art.702

Legea nr.382-XVI din 07.12.2006 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.195-198, art.926
Legea nr.231-XVI din 02.11.2007 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.180-183, art.693
Legea nr.273-XVI din 07.12.2007 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.84-85, art.288
Legea nr.109-XVI din 16.05.2008 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.107-109, art.419
Legea nr.108-XVI din 17.12.2009 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.193-196, art.609
Legea nr.127-XVIII din 23.12.2009 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.197-200, art.664
Legea nr.63 din 23.04.2010 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.75-77, art.213
Legea nr.181 din 19.12.2011 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.1-6, art.4
Legea nr.33 din 06.03.2012 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.99-102, art.330
Legea nr.31 din 07.03.2013 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.69-74, art.223
Hot. Curții Constituționale nr.31 din 01.10.2013 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.252-257,
art.38
Legea nr.343 din 24.12.2013 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.17-23, art.54
Legea nr.108 din 19.06.2014 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.238-246, art.539
Legea nr.187 din 28.09.2014 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.310-312, art.626
Legea nr.147 din 30.07.2015, – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.224-233, art.451